

## Válečná dobrodružství Smila z Landštejna

Jedním z nejvýznamnějších členů Landštejnského rodu na Moravě byl bezesporu Smil z Landštejna, syn rytíře Jana z Landštejna. Smil se mohl narodit někdy kolem roku 1412 a patrně trávil své mládí spolu s bratry Janem Jandou, Mikulášem, Zbyňkem a Janem Zubem na rodové opevněné tvrzi v Miloticích. Do výchovy byl dán k opatovi hradištského kláštera u Olomouce Václavu Hřivnáčovi z Horky. I když byl Smil vychováván v přísné katolické víře, již někdy roku 1430 byla patrná jeho silná orientace ke kalichu. Jen ztěží lze hádat, co bylo příčinou, každopádně ale znamenala tato změna odchod z kláštera a začátek nového Smilova života, jako neohroženého husitského vojevůdce. Ostatně našel silnou podporu u svých bratří, kteří se jeho válečných dobrodružství také účastnili. Rok 1431 a první půl roku 1432 Smil patrně strávil přípravami své družiny k boji a 22. června 1432 poprvé předvedl své válečné umění naostro. Jako svůj první cíl si vybral opevněný klášter hradištský u Olomouce, jehož býval kdysi svěřencem. Dá se předpokládat, že tam mněl nějaké nevyřízené účty a také několik přívrženců, kteří mu pomohli klášter dobít zradou, jak uvádí některé prameny. Jeho pozornost se pak obrátila k nedaleké dolanské kartouzi, která byla rychle dobita a vypálena. Skutečným husarským kouskem bylo ale dobití silně opevněného biskupského města Kroměříže. Město přepadl v noci 28. září 1432. Podle skromných zápisů, které se o dobití Kroměříže dochovali ztekl Smil se svými bratry a vojskem kroměřížské hradby, vypálil část města včetně kostela sv. Mořice a pak se ve městě pevně usadil. Roku 1435 Smilovi z Landštejna král Zikmund zapisuje Kroměříž jako jeho majetek s podmínkou, že jej bude nadále vojensky hájit. Smil nebyl jen válečníkem, ale také zdatným hospodářem, k čemuž jej patrně přiměla držba Kroměříže a vliv svého bratra Mikuláše.

Po ukončení husitských válek se Smil s Mikulášem zaměřili na válečnou hranici s Uherskem a podnikali nájezdy se svým vojskem až k Bratislavě. 27. května 1439 vyloupili Skalici a vypálili 13 osad v jejím okolí. Získaný majetek pak prodávali někde pod Brančem. O čtyři dny později zopakovali plenění kolem Skalice s vojskem o síle 700 mužů. V Uhrách trávili také převážnou část roku 1439, odkud se chystali koncem listopadu ke vpádu na Moravu. Kam přesně měli Landštejnové namířeno se nedovídáme. V březnu roku 1440, kdy už byli zpět na svém sídle v Kroměříži, plánuje Smil se svým bratrem dobití nějakého zámku v Uhrách. Síla jejich vojska byla asi 900 jezdců, ale z útoku sešlo.

Příčinou neuskutečnění tohoto plánu mohla být Smilova smrt, protože po roce 1440 se o něm nezmiňují žádné prameny. Své také vypovídají Mikulášovi reakce, který ještě toho roku podepsal landfrýd a vypověděl uherské zemi neposlušnost s výjimkou Pankráce ze sv. Mikuláše a města Skalice, svých spojenců. Stejný postoj zaujali i ostatní bratři a ještě koncem roku se Landštejnové chystali ke vpádu do Uher od města Brodu. Zemřel snad Smil násilnou smrtí na zakázku uherské strany? Snad. Ale i tak zůstává zapsán jako jeden z největších a nejúspěšnějších válečníků Landštejnského rodu.

